

PROGRAMMACONTRACT

Opdrachtgever	Arjen Maathuis	(e-mail)	(tel)
Programmamanager	Ellis Immerzeel	(e-mail)	(tel)
Startdatum	2022	Voorziene einddatum	2026

1. CONTEXT EN AANLEIDING

1.1 Context en aanleiding

In het coalitieakkoord 2022-2026 'Bouwen aan kansen voor iedereen' is opgenomen dat de opgaven op het gebied van economie en arbeidsmarkt programmatisch uitgewerkt zullen worden. Nadruk ligt hierbij op het faciliteren van ondernemers in hun ontwikkeling en het benutten van het "ongeziene talent" in Almelo op de arbeidsmarkt.

Het programma Economie en Arbeidsmarkt kan gezien worden als een follow up van het programma Economie en Participatie van de afgelopen jaren (2018-2022). Toen veel energie op de totstandkoming van een goed functionerend team EZ accountmanagement/Ondernemersloket. Met de inrichting van het ondernemersloket is de dienstverlening aan de ondernemers en het bedrijfsleven van Almelo sterk verbeterd. Hiermee wordt het ondernemersklimaat versterkt doordat signalen vroegtijdig worden opgevangen en er een herkenbaar punt is voor ondernemers. Daarnaast was er veel aandacht op de ambities m.b.t. ontwikkeling van de bijstandsuitkeringen, schuldenaanpak en bijbehorende taakstellingen. Deze resultaten van het programma zijn nu voor een belangrijk deel geborgd in de lijn: uitvoering Participatiewet, aanpak schulden via het schuldenlab en de schuldspecialisten.

In het nieuwe programma E&A onderzoeken we breder (dan puur alleen de bijstandsuitkeringen) de kansen op een grotere inzet van de Almelse beroepsbevolking op de arbeidsmarkt, hetgeen cruciaal is gezien de vele openstaande vacatures. Ook het toenemende belang van mbo'ers nemen we hierin mee. En kijken we hoe we nieuw talent aan de stad kunnen binden. Naast schaarste aan beschikbaar personeel is ook grond een schaars goed. De ruimtelijke vraag naar nieuwe werklocaties vullen we daarom in door te starten met het opstellen van een economisch-ruimtelijke visie die antwoord moet bieden op de vraag waar en hoe we onze lokale bedrijvigheid kunnen faciliteren in hun groei behoeft en welke strategie we kunnen voeren op verdere verduurzaming en revitalisering van onze terreinen. Deze strategie ontwikkelen in samenwerking met het programma Stedelijke Ontwikkeling. De verdere planvorming met betrekking tot het regionale XL Businesspark-2 is nu belegd bij de lijn.

Economische ontwikkeling Almelo

Almelo is met ruim 45.430 arbeidsplaatsen een wezenlijk onderdeel van de banenmotor in Twente. De afgelopen decennia is veel geïnvesteerd in nieuwe werkgebieden rondom de stad. De textielindustrie uit de 19^e en begin 20^e eeuw heeft plaatsgemaakt voor nieuwe vormen van werkgelegenheid, zoals innovatieve maakindustrie en logistiek en distributie die zich bevinden op de verschillende bedrijventerreinen, zoals Twentepoort, Bedrijvenpark Twente en XL Businesspark. Ook groeide de werkgelegenheid op de bedrijventerreinen de laatste 10 jaren fors sterker dan elders in Almelo (5,4 % t.o.v. 3,8%).

De economie van Almelo kent met name een industrieel karakter. Van alle banen behoort 20% tot de industrie, wat te danken is aan zowel grotere als kleinere bedrijven. Naast maakindustrie heeft Almelo een aantal grote spelers in de hightech die een enorme groei kennen. Ook de logistieke sector (logistiek en transport) is booming. De verwachting is dat deze groei zich de komende jaren doorzet. Andere grote sectoren zijn de groot- en detailhandel (18%) en de gezondheidszorg (19%). Almelo heeft een belangrijke rol richting de omgeving (Noordwest-Twente) met haar voorzieningen op gebied van zorg (waaronder het ZGT), cultuur en sport.

De werkgelegenheid en het aantal vestigingen ontwikkelen zich positief in Almelo, vooral de laatste drie jaren. Over de laatste 10 jaren bekeken, blijft Almelo wat achter bij de gemiddelden in Nederland en Twente. Net als in de andere Twentse steden is er enorme dynamiek in de ontwikkeling van het aantal ZZP'ers waar het aantal grote bedrijven gelijk is gebleven.

In Twente zorgen de Universiteit Twente en Saxion Hogeschool voor nieuwe bedrijvigheid, nu al zo'n 3.000 spin-offs. De werkgelegenheid van deze bedrijven landt vooral buiten Twente (zo'n 30.000 banen), zo'n 6.000 arbeidsplaatsen blijft in Twente, vooral in Enschede (bron: Twente-index). De vraag is hoe we dit ondernemerschap en deze banen ook voor Twente behouden.

Bedrijventerreinen en (top) werklocaties

Twente kent 5 topwerklocaties waarvan er zich 3 in Enschede bevinden (Kennispark, Connect-U en Techbase), 1 in Hengelo (Hightech Systems Park) en 1 in Almelo (XL Businesspark). De meeste werkgelegenheid bevindt zich op dit moment op Kennispark met ca. 10.000 banen, de relatief grootste groei werd afgelopen jaar gerealiseerd op het XL Businesspark.

Vrijwel alle kavels op XL zijn verkocht en ook op de andere terreinen in Almelo is geen vrije ruimte meer beschikbaar. In de periode 2019-2022 heeft Almelo 37 hectare aan bedrijfsgrond uit gegeven. De prognose t/m 2035 laat een uitbreidingsvraag van nog eens ca. 41 tot 48 hectare zien. Deze vraag bestaat vooral uit uitbreidingsvraag van ons lokale midden- en kleinbedrijf (mkb). Ook in de rest van Twente is de vraag naar grootschalige bedrijfskavels groot en groter dan eerder geprognosticeerd.

Daarom heeft Almelo het voortouw genomen in de ontwikkeling van een zesde topwerklocatie, het XL businesspark 2, een regionaal bedrijventerrein voor grootschalige hightech / innovatieve maakindustrie en logistiek (ca. 75 hectare netto). In november 2022 heeft de Almelse raad besloten om hiervoor de volgende fase van planontwikkeling in te gaan, namelijk van verkennende naar definitiefase. Met de realisatie van het XL Businesspark-2 zal in een deel van de regionale behoefte aan grotere kavels voorzien worden. Daarnaast ligt er een opgave voor alle Twentse gemeenten (ook Almelo) om op zoek te gaan naar uitbreidingsruimte voor haar eigen lokale mkb.

Het tekort aan ruimte voor bedrijvigheid is een grote zorg en bedreiging van de economische vitaliteit en toekomst van Twente en Almelo. Nieuwe ondernemingen (zoals de spin-offs) hebben geen ruimte om zich te vestigen en bestaande bedrijven kunnen niet uitbreiden. Met als mogelijk gevolg dat er relatief weinig snel groeiende bedrijven zijn en dat bedrijven de gemeente en de regio verlaten. Terwijl de economie een belangrijke voorwaarde is voor een goed en gezond leefklimaat. Immers, de economie biedt werkgelegenheid en daarmee bestaanszekerheid. Een gezonde economie vraagt om ruimte voor verplaatsing en groei. Stilstand is achteruitgang. Het leidt tot een negatieve spiraal.

Ontwikkeling van de beroepsbevolking

Eén van de grootste uitdagingen op economisch gebied is het tekort op de arbeidsmarkt. Het is voor bedrijven steeds uitdagender om geschikt personeel te vinden. De Twentse arbeidsmarkt kenmerkt zich door schaarste. Er is een sterke vraag naar arbeid en er is een toename van de uitstroom aan werkende mensen vanwege pensioen. Dit zorgt voor een uitdaging: zowel een kwantitatieve (te weinig mensen) als een kwalitatieve (te weinig mensen met de juiste vaardigheden). Almelo is met 45.430

arbeidsplaatsen een banenmotor in Twente. Tegelijkertijd is de participatiegraad (het deel van de beroepsbevolking dat daadwerkelijk aan het werk is) relatief laag (en lager dan Twents en Nederlands gemiddelde). Gezien de krapte op de arbeidsmarkt nu en in de toekomst is het van belang dat het 'ongeziene talent' beter benut wordt. Arbeidsmigranten vormen voor het bedrijfsleven een welkome aanvulling op hun personeelsbestand en zullen ook in de toekomst nodig blijven. Het is belangrijk om samen met het bedrijfsleven in te zetten op geschikte huisvesting voor deze doelgroep.

Een andere grote uitdaging is het faciliteren van de groei van bedrijven. De gemeente Almelo heeft het initiatief genomen voor het ontwikkelen van een regionaal bedrijventerrein (XL Businesspark 2). Een nieuw bedrijventerrein zorgt voor nieuwe werkgelegenheid voor de regio. Het beoogde profiel voor XL-2 richt zich op hightech/innovatieve maakindustrie (75%) en logistiek (25%). De huidige arbeidspopulatie in Almelo bestaat vooral uit mbo-geschoolden, en in mindere mate uit hbo- en wo-geschoolden. De vraag is wat nodig is in de toekomst en in de context van de ontwikkeling van het regionale XL-2 terrein. En vervolgens hoe we er gezamenlijk voor zorgen dat het gewenste arbeidsaanbod ontwikkeld wordt. Dit heeft ook betekenis voor de woningbouwopgave want er moet voor verschillende doelgroepen voldoende en aantrekkelijk woningaanbod zijn. Kortom: Een integrale visie op de ontwikkeling van de arbeidsmarkt en een strategie is nodig.

Vernieuwing van de economische structuur en belang van dienstverlening

Als gevolg van de coronacrisis en de oorlog in Oekraïne zijn een aantal transities in versnelling geraakt: kijk bijvoorbeeld naar het belang van digitalisering (e-commerce), energie en grondstoffengebruik (circulaire economie). We zien schaalvergroting, nieuwe productieprocessen, een (nog grotere) noodzaak tot innovatie. De ondernemers zijn hier vooral zelf aan zet maar er zijn ondersteuningsmogelijkheden (vanuit het Rijk, de Provincie en de regio) waar zij gebruik van kunnen maken. Een goed functionerend, proactief ondernemersloket kan de ondernemer helpen hun weg te vinden hierbij. Ons ondernemersloket onderhoudt het dagelijkse contact met de ondernemer, weet wat er speelt, kunnen advies geven en doorverwijzen naar andere organisaties en ondersteunen bij het verder brengen van de vraag in de interne gemeentelijke organisatie. Zij is de belangrijkste schakel tussen het Almelo (mkb) bedrijfsleven en de gemeente. Belangrijk is dat ook voor de vertaling naar beleid en kaders er voldoende capaciteit voorhanden is.

Almelo aantrekkelijke stad door het groen en blauw

Almelo heeft zich de laatste jaren geprofileerd als de Waterstad van Twente. Het water en het vele groen in de gemeente zijn het onderscheidende karakter van de gemeente en zorgen voor een fijn leefklimaat. Dit biedt kansen op het gebied van recreatie en toerisme. Gemeente Almelo wil de kansen die de vrijetijdseconomie biedt, zo goed mogelijk benutten. De vrijetijdseconomie is een relevant onderdeel van de mix aan economische activiteiten in onze gemeente. Het zorgt voor ontspanning, ontmoeting, beleving van de bewoners en bezoekers. Het draagt bij aan het in stand houden van voorzieningen in de gemeente (denk bijvoorbeeld aan het belang en de functie van ons treinstation en haar intercitystatus). Het zorgt voor werkgelegenheid, directe en afgeleide omzet bij allerlei ondernemers en een passend aanbod van vrijetijdsvoorzieningen. De afgelopen twee coronajaren hebben aangetoond dat de vraag naar recreatie, dicht bij huis, toeneemt. Er worden steeds meer vrijetijdsactiviteiten ondernomen in minder tijd. Authenticiteit en beleving zijn hierin belangrijke trends.

Brede welvaart en Bruto Twents Geluk

De Twente Board (de samenwerking tussen de 14 Twentse gemeenten, onderwijsinstellingen en bedrijfsleven) zet de komende jaren in op het versterken van de brede welvaart in Twente. Onderzoek toont aan dat de brede welvaart vooral in de stedelijke kernen onder druk staat, vooral op het gebied van arbeidsmarktparticipatie, inkomensniveau en gezondheid. Het programma (via de Agenda van Twente en de regiodeals) richt zich op het versterken van het Twentse bedrijfsleven omdat dit de basis is voor brede welvaart, een goede inkomenspositie van inwoners en baanzekerheid en de voorzieningen in stad en regio. Een tweede opgave betreft de optimale inzet van het beschikbare talent

om het toenemend tekort aan personeel het hoofd te bieden. De derde opgave gaat over de toegankelijkheid in de zorg die steeds meer onder druk komt te staan.

1.2 De opgaven en focus van het programma

Concurrentie en snelle veranderingen in de economie noodzaken dat het bedrijfsleven zich steeds vernieuwt en aanpast aan nieuwe omstandigheden. Ruimtelijke randvoorwaarden en de fysieke leefomgeving spelen een belangrijke rol. Ze kunnen de economische dynamiek stimuleren en faciliteren en ruimte geven aan economische transitie en duurzame innovaties. Transitie en innovatie die nodig zijn voor onze welvaart, werkgelegenheid en welzijn. Het ondernemers-/vestigingsklimaat in Almelo staat onder druk omdat er op dit moment geen of beperkt ruimte is voor nieuwe ontwikkelingen en er een tekort is aan (technisch) talent. Maar een sterk ondernemersklimaat vereist niet alleen goede verbindingen en ruimte voor mensen en bedrijven om te werken en te ondernemen, maar vraagt ook om een goede kwaliteit van leven: een leefomgeving die de inwoners een ruim en hoogwaardig niveau biedt van voorzieningen op het gebied van wonen, bewegen, recreëren, ontmoeten en ontspannen.

Kortom, Almelo kent opgaven waarvan er een aantal binnen het programma Economie en Arbeidsmarkt worden opgepakt:

- Er is een tekort aan geschikte ruimte voor bedrijven nu en in de toekomst. Het is belangrijk in en met de regio volop door te gaan met de planontwikkeling van XL Businesspark 2. Tegelijkertijd moet Almelo op zoek naar uitbreidings-/vestigingsruimte voor het mkb door te onderzoeken waar nieuw aanbod beschikbaar gemaakt kan worden of waar de bestaande ruimte beter benut kan worden. Daarbij rekening houdend met andere ruimteclaims op gebied van wonen en recreëren.
- De krapte op de arbeidsmarkt neemt toe als gevolg van een afnemende beroepsbevolking en een mismatch tussen vraag en aanbod. Oplossingsrichtingen moeten gevonden worden in het aanboren van het zogenaamde ongezien talent (onbenut arbeidspotentieel) en het vasthouden en aantrekken van nieuw talent.
- Het vasthouden en uitbouwen van een hecht contact tussen gemeente en ondernemers is belangrijk.
- Het is essentieel dat Almelo, naast een aantrekkelijke (binnen)stad met (cultuur)voorzieningen ook investeert in goede vrijetijdsbesteding.

De uitwerking van deze opgaven gaat in afstemming met de lijn en de andere programma's: voor het ruimtevraagstuk wordt samen opgetrokken met (het programma) Stedelijke Ontwikkeling. Samen maken we een economisch-ruimtelijke visie om te bepalen hoe we op een toekomstbestendige manier invulling kunnen geven aan de behoefte aan werklocaties. Natuurlijk linken we daarbij met het programma Klimaat als het gaat om de energietransitie op onze bedrijventerreinen. Met de Uitvoering Sociaal kijken hoe/of het ongeziene talent beter ingezet kan worden. En werken we samen met stedelijke ontwikkeling aan een levendige binnenstad door meer beleving en reuring op en aan het water te stimuleren.

Wat wel belangrijk is, ook aandacht en inzet krijgt vanuit de gemeente maar niet vanuit dit programma is de versterking van de kunst en cultuurbeleving en voorzieningen in onze stad, de huisvesting van arbeidsmigranten, het ontwikkelen van een aantrekkelijk woningaanbod, de bereikbaarheid van Almelo en de werklocaties, het evenementenbeleid en de citymarketing.

2. VISIE

2.1 Visie

Almelo: Hier wil je werken, hier wil je ondernemen, hier wil je recreëren!

Wij werken samen met onze ondernemers, onderwijsinstellingen, organisaties en partners in Twente aan een sterke, veerkrachtige economie voor nu en in de toekomst.

Met de uitvoering van het programma Economie en Arbeidsmarkt ontwikkelen we nieuwe perspectieven en jagen we initiatieven aan op een aantal belangrijke uitdagingen voor Almelo:

- De ruimtelijke ontwikkeling van werklocaties
- De arbeidsmarkt
- De aantrekkelijkheid van de stad door haar water en groen

Want we willen ondernemers perspectief kunnen bieden: zodat ze de mogelijkheid hebben om te groeien, te innoveren, zich te vestigen; de goede mensen aan te trekken, te behouden en op te leiden.

Nu weten ondernemers zelf het beste hoe ze hun bedrijven moeten runnen en laten groeien. Wij als gemeente staan aan de lat om hen daarvoor het optimale klimaat te bieden. Een goede economie is een voorwaarde voor een gezond en goed leefklimaat, vormt de basis voor de voorzieningen in de stad.

Gezien de schaarste in ruimte en arbeidsaanbod, de opgaven op het gebied van de energietransitie en grondstoffen, is een sterke economie in de toekomst geen vanzelfsprekendheid. Dat vraagt een goede strategie en actie. Als gemeente doen we dit samen met het bedrijfsleven, het onderwijs en de inwoners. Afhankelijk van de opgave de ene keer wat meer vanuit het Almelose netwerk, de andere keer vanuit het Twentse. Er zijn samenwerkingen/platforms waar we elkaar ontmoeten en waar de verbinding gemaakt wordt.

3. DOELEN

3.1 Strategische Doelen

1. Almelo heeft een herkenbaarder en sterker economisch profiel en draagt in toenemende mate bij aan de groene, top technologische regio Twente.

Twente ambieert een toonaangevende groene technologische topregio. De Twenteboard (samenwerking van overheden, bedrijfsleven en onderwijs/kennisinstellingen in Twente) wil met een gedragen economische agenda, talent, bedrijven en kapitaal in Twente samenbrengen. Met als doel het versterken van de sociaal economische structuur van Twente. De kracht van de Twentse industrie is de techniek en die is volop aanwezig in Almelo. De ligging, multimodale bereikbaarheid en een locatie voor grootschalige bedrijvigheid draagt bij aan de Almelose en Twentse economische structuur. Almelo is de derde stad van Twente. Samenwerking en belangenbehartiging in Twente is essentieel om de maatschappelijke doelen van de stad en die van Twente te realiseren. Voor de economische ontwikkeling van Almelo en Twente zijn de regionale samenwerking via de

Twenteboard en investeringsagenda's zoals de Agenda van Twente en de Regiodeal Twente belangrijk. Er ligt een grote verstedelijkingsopgave op het gebied van wonen en werken voor Twente en de regiodeals. Almeloze ontwikkelingen nemen hier een belangrijk aandeel in zoals ook is verwoord in de provinciale omgevingsvisie en het jaarplan van de Twenteboard.

2. Almelo heeft een sterker ondernemersklimaat.

Almelo heeft een gezond economisch vestigingsklimaat voor bestaande en nieuwe bedrijven. Omdat er ruimte is, er moderne voorzieningen zijn. En omdat er wat te beleven is. Dat leidt tot veel zakelijke en consumptieve bestedingen. Maar de soliditeit van ons klimaat komt onder druk te staan door schaarste. Onze sociaal - economische structuur bestaat uit 45.430 arbeidsplaatsen. Met 19 werkterreinen van heel groot naar heel klein. Er komen veranderingen aan. We zien vooral kansen, ons bedrijfsleven verwelkomt de next-economy. De economie van morgen gaat over vergaande digitalisering, duurzame energie en een circulaire economie. Maar de diverse vormen van crisis kennen we ook. Het is aan ons om te zorgen voor een economische structuur die in balans is en die tegen een stootje kan.

3. Werkenden in Almelo ontwikkelen zich om daarmee goed inzetbaar te blijven op de arbeidsmarkt.

We zien dat de arbeidsmarkt sterk in verandering is. We hebben te maken met nieuwe technologieën, vergaande digitalisering, wereldwijde concurrentie, demografische ontwikkeling zoals vergrijzing en maatschappelijke uitdagingen zoals de energietransitie en covid-19. Deze ontwikkelingen zorgen ervoor dat soorten werk en de inhoud van werk razendsnel veranderen. De manier om deze ontwikkelingen de baas te blijven is leren en ontwikkelen. Iedereen, mensen en organisaties, moet zich blijven ontwikkelen zodat we de uitdagingen van de toekomst aan kunnen. Op het gebied van leren is er nog veel werk aan de winkel. De deelname aan opleidingen en trainingen neemt licht af en specifieke groepen (laagopgeleiden, flexwerkers en 55-plussers) blijven sterk achter. Ook doen we minder aan informeel leren (leren op de werkvloer), terwijl dit juist ook een mooie manier is om specifieke doelgroepen te bereiken. Kortom, leren is ontzettend belangrijk, maar niet voor iedereen vanzelfsprekend. Daarom gaan we komende jaren in Almelo (en de regio) aan de slag met het creëren van een actief klimaat van doen en leren. We willen dat werkenden zich (blijven) ontwikkelen om daarmee goed inzetbaar te blijven op de arbeidsmarkt.

4. Een betere match tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt.

Vraag en aanbod sluiten op de Almeloze (Twentse) arbeidsmarkt niet altijd goed op elkaar aan. Een grote uitdaging op economisch gebied is het tekort op de arbeidsmarkt in vooral de hightech/maakindustrie, logistiek, zorg en horeca. Met name in de technische sector is een tekort aan (gekwificeerd) personeel. En dat terwijl in de regio op mbo-, hbo- en wo-niveau tal van technische opleidingen zijn. In potentie kunnen jaarlijks honderden afgestudeerden met een technische opleiding in dienst komen van onze (high-)techbedrijven. De toenemende krapte op de arbeidsmarkt biedt aan de andere kant ook kansen voor Almeloërs om werk te vinden. Het is van groot belang om het arbeidspotentieel van Almeloërs te herkennen en vervolgens op een zorgvuldige manier te benutten.

5. Meer bezoekers en inwoners ervaren en waarderen het groen en blauw in Almelo.

Water en groen spelen bij alles in Almelo een belangrijke rol. Het is een belangrijk element bij de ontwikkeling van de stad. Water maakt de stad voor inwoners en bezoekers. Niet alleen de recreanten op het water vermaken zich, ook vanaf de kant en kades vergroot water de aantrekkingskracht. Water draagt bij aan de structuurversterking van de stad en het economisch klimaat voor de binnenstad. Er is al veel geïnvesteerd de afgelopen jaren. Het is belangrijk de komende jaren, samen met onze partners als de provincie en het waterschap, en ook met de inwoners en ondernemers, Almelo Waterstad verder te ontwikkelen. Daarbij zetten we vanuit het programma vooral in op de vrijetijdseconomie.

3.2 Operationele doelen, baten

1.1 De regionale agenda (zoals de Agenda van Twente en de regiodeal) en de ontwikkeling van Almelo zijn met elkaar verbonden in projecten die de economische structuur versterken.

We jagen projecten aan waarmee vanuit Almelo de Almelose en Twentse economie versterkt worden.

2.1 Almelo heeft een toekomstbestendig, en daarbij voldoende, aanbod van bedrijventerreinen en werklocaties.

We willen perspectief op nieuw te ontwikkelen bedrijvenlocaties. Naast de al geplande ontwikkellocaties zoals XL Businesspark-2. Om onze midden- en kleinbedrijven de benodigde ruimte te kunnen bieden en schuifruimte en dynamiek in het economisch systeem te faciliteren. Daarbij willen we ook een perspectief op onze huidige terreinen voor verdere verdichting en verduurzaming.

2.2 Behoud van de top 10 positie in de ranglijst van mkb vriendelijkste steden.

Almelo waardeert haar ondernemers en wil ondernemerschap faciliteren. De kracht van het ondernemersklimaat is onder andere af te leiden van de waardering door ondernemers. In de meting van MKB-Nederland heeft Almelo in 2022 een top 10 positie bereikt in de ranglijst met vergelijkbare gemeenten. Ook in de nieuwe coalitieperiode is de positie een belangrijke graadmeter voor Almelo. De positie is gebaseerd op 4 pijlers:

- De tevredenheid van ondernemers over de dienstverlening
- Het imago van de gemeente bij ondernemers buiten de Gemeente Almelo
- De gemeentelijke communicatie en het gemeentelijk beleid met betrekking tot het midden- en klein bedrijf
- De prijs-kwaliteitsverhouding

Op basis van de scores blijkt dat Almelo met name nog beter kan scoren op de pijlers imago en gemeentelijke communicatie en beleid. De inspanningen en activiteiten zullen bijdragen aan de verbetering hiervan.

2.3 Een score van minimaal een 7 op de tevredenheid van ondernemers op de gemeentelijke dienstverlening.

Een goed functionerend bedrijfsleven is de basis van de Almelose economie. Voor de gemeente Almelo is een goed functionerend ondersteuningsinfrastructuur derhalve een randvoorwaarde om bedrijven in Almelo in staat te stellen de eigen doelen te realiseren. Vanuit de gemeente staat daarom een goede

dienstverlening centraal. In de periode 2018-2022 heeft Almelo voor de waardering van de dienstverlening de VNG enquête als leidraad gevolgd. Voor de nieuwe periode benutten wij de meting van MKB-Nederland aangezien deze ook gekoppeld is aan de gewenste 10-positie.

Wij willen een dienstverlenende organisatie zijn voor de brede populatie ondernemers. Vanuit de lijn (accountmanagement EZ) zal er daarom zowel aandacht zijn voor de bedrijven op de bedrijventerreinen, maar zeker ook voor de elders gesitueerde ondernemers (zoals detailhandel, wijkwinkelcentra). Voor een goede score is het van belang dat een dienstverlenende houding ingebed is in gehele breedte van de organisatie.

3.1 Werkenden in Almelo volgen vaker een cursus, training of opleiding.

Om ervoor te zorgen dat werkenden in Almelo mee ontwikkelen met de veranderende arbeidsmarkt en ontwikkelingen van de toekomst, leggen we de focus op blijven leren voor professionals. In de komende jaren hebben we als doel dat werkenden in Almelo vaker een opleiding, cursus en/of training volgen. Daarnaast streven we naar een toename van het aantal aanvragen bij het Twents Fonds voor Vakmanschap en Leerwerkloket vanuit werkenden en werkzoekenden uit Almelo. Dit betekent dat we goed inzichtelijk maken wat de effecten voor Almelo zijn.

4.1 Het ongezien talent (onbenut arbeidspotentieel) in Almelo wordt beter benut.

De vraag naar arbeid is enorm. Deze vraag naar arbeid overstijgt ruim het aanbod van arbeid: op dit moment is er een recordaantal openstaande vacatures. Het is van belang dat er sprake is van een betere match tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Eén van de oplossingen voor de krappe arbeidsmarkt is ervoor zorgen dat er meer mensen gaan werken. Hiervoor zetten we binnen het programma in op het zogeheten 'onbenut arbeidspotentieel'. Dit potentieel gaat over drie groepen mensen:

1. De werklozen: mensen die geen betaald werk hebben, maar daar wel recent naar hebben gezocht en ook direct beschikbaar zijn.
2. De semi-werklozen: mensen die geen betaald werk hebben en daar ook niet recent naar hebben gezocht, maar wel direct beschikbaar zijn. Of andersom: mensen die wel recent hebben gezocht naar betaald werk, maar niet direct beschikbaar zijn.
3. De onderbenutte deeltijdwerkers: mensen die nu in deeltijd werken, maar meer uren willen werken en daar ook direct beschikbaar voor zijn.

4.2 We behouden en trekken nieuw talent aan.

Voor de groeiende vraag naar (technisch) talent is het van belang nieuw talent aan te trekken. Ons doel is om daarmee de vele openstaande vacatures ingevuld te krijgen.

5.1 Almelo trekt meer toeristische bezoekers.

Het groen/blauwe profiel van Almelo is uniek in de regio en is van economische meerwaarde voor de stad. Het kan namelijk voor een zeer belangrijk deel bijdragen aan het instandhouden of zelfs uitbreiden van het voorzieningenniveau in de stad. Voorbeeld is het station en de stationsomgeving. Meer reizigers legitimeren investeringen aan gebouw en omgeving. Om het potentieel optimaal te kunnen benutten willen we initiatieven gaan aanjagen en ondersteunen en gaan we ervoor zorgen dat samen met partners producten en arrangementen ontwikkeld worden. Door in te zetten op deze activiteiten willen we meer toeristische bezoekers naar Almelo trekken.

5.2 Bezoekers en inwoners geven het groen/blauwe profiel een hoger waarderingcijfer.

Almelo staat bekend om haar blauwe waterstructuur en groene longen. We willen dat bezoekers en

inwoners de groen/blauwe structuur nog meer gaan beleven. Om dat te realiseren gaan we een plan maken waarbij de groen/blauwe beleving centraal staat. Dit moet de vrijetijdseconomie versterken. Het waarderingscijfer dat de bezoeker en inwoner geeft of we daarbij op de goede weg zijn.

4. VERANDERSTRATEGIE

4.1 Strategie

Onze ondernemers maken de economie van de stad en de regio. Wij, gemeente, faciliteren, agenderen en jagen aan waar nodig en waar het kan. Dat is de basis van onze strategie. Het succes van dit programma zal dan ook in belangrijke mate afhangen van ons vermogen en de bereidheid van partners om samen te werken aan de opgaven.

Voorwaarde is dat we in een goede verbinding staan met ons bedrijfsleven. Daarom blijven we inzetten op een goed ondernemersloket. En investeren we in contacten en netwerken in Almelo en de regio. Een aantal opgaven in het programma vragen om een nadere analyse en uitwerking. Daar gaan we in 2023 mee aan de slag. Zo ontwikkelen we economisch-ruimtelijke visie die ons gaat helpen bepalen hoe, waar en in welke omvang we nieuwe werklocaties gaan ontwikkelen en/of welke investeringen nodig zijn om onze huidige terreinen toekomstbestendig te maken. Ook maken we een arbeidsmarktstrategie voor het aantrekken en behouden van talent.

De uitwerkingen zullen vertaald worden in concrete acties in de begroting 2024.

5. RESULTATEN EN INSPANNINGEN

5.1 Inspanningen en Resultaten

1. Almelo heeft een herkenbaarder en sterker economisch profiel en draagt in toenemende mate bij aan de groene, top technologische regio Twente.
 - Vertaling van de economisch-ruimtelijke visie naar een uitvoeringsagenda. Het onderzoek is gestart in 2023 en zal in 2024 en opvolgende jaren de input leveren voor de uitvoeringsagenda.
 - Ontwikkelen van fiches/projectvoorstellen/lobbydossiers. Met onze agenda sluiten we zoveel mogelijk aan bij de lopende of nieuwe regionale investeringsagenda's. Daar waar lokaal en regionaal belang samenkomen doen we een beroep op aanwezige gemeente-overstijgende ondersteuning. In ieder geval voor XL-2 zoeken we aanvullende financiële ondersteuning. Maar dat kan ook het geval zijn voor nog komende projecten die onze economische vitaliteit stimuleren.
2. Almelo heeft een sterker ondernemersklimaat
 - Vaststellen en uitwerken nieuwe programmeringsafspraken. Twente is een pendel regio waarbinnen inwoners wonen en werken. Daarom heeft de ontwikkeling van bedrijventerreinen een regionaal karakter. De periode 2023-2027 is gericht op een gemeenschappelijke zorgvuldige afweging van gronduitgifte in een gespannen vraagmarkt. Er komen kwalitatieve criteria gericht op duurzaamheid en reductie van de vraag naar natuurlijke hulpbronnen. Vanuit het programma werken we samen met onze collega gemeenten aan een toekomstbestendig perspectief.
 - Vertaling van behoeftevraag naar uitbreidingsplekken op nieuwe en bestaande locaties.

Ondernemers hebben behoefte aan ruimte. Ruimte is schaars en we gaan op zoek naar mogelijkheden om in de behoefte te blijven voorzien. Te denken valt aan herstructurering en kwaliteitsimpulsen van bestaande bedrijventerreinen en ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen. We vertalen onze economisch – ruimtelijke visie naar een programma-uitvoering met als zwaarwegende onderwerpen:

- De ruimte vraag van ondernemers.
 - De kwaliteit van onze bedrijventerreinen.
 - De mogelijkheid van nieuwe terreinen.
 - Verkennen kansen op revitalisering/ verduurzaming bedrijventerreinen. Landelijk en regionaal wordt steeds meer ingezet op revitalisering en verduurzaming. Hier willen wij op aansluiten.
 - Aanjagen samenwerking/ BIZ vorming. Een krachtenbundeling van bedrijventerreinen is in een tijd van nieuwe technologische en economische ontwikkelingen aan te raden. Schaarste drijft de prijzen op en samenwerking en innovatie op het gebied van energiebesparing – en inkoop, afvalinzameling, ruimtegebruik, veiligheid en toezicht zijn voorbeelden waar bedrijven elkaar kunnen helpen. Samenwerkingsorganisaties komen eerder in aanmerking voor overheidsondersteuning. De komende jaren trekken we deze lijn door.
 - Doorontwikkeling van de dienstverlening met brede inzet van de interne organisatie. Vanuit de gemeente staat een goede dienstverlening aan ondernemend Almelo centraal. Hoe beter wij ondernemers ondersteunen en faciliteren, hoe beter het economisch klimaat en daarmee de economische veerkracht van Almelo. Vanuit het Ondernemersloket zetten wij in op een nog effectievere interne samenwerking met de diverse vakinhoudelijke disciplines.
 - Uitvoeren van een marketing en communicatieplan Ondernemersloket. Zichtbaarheid en vindbaarheid van de verschillende instrumenten, regelingen en hoe de ondernemersdienstverlening lokaal is georganiseerd, is de basis om ondernemers op de juiste wijze te informeren en te begeleiden. In 2024 gaan we verder met de uitvoering van het marketing en communicatieplan.
 - Organiseren van netwerkbijeenkomsten. Voor een goede samenwerking en participatie zijn directe contacten met ondernemers van belang. Hiervoor organiseren wij in 2024 (mede in samenwerking met externe partijen) ondernemersbijeenkomsten.
3. Werkenden in Almelo ontwikkelen zich om daarmee goed inzetbaar te blijven op de arbeidsmarkt.
- Het uitrollen van de LLO-aanpak (Leven Lang Ontwikkelen) in Almelo. We werken samen met de andere Twentse gemeenten, het UWV, het ROC, vakbonden en het bedrijfsleven. Door het ontwikkelen en verspreiden van een heldere communicatieboodschap zorgen we voor bewustwording bij werkgevers, werkenden en werkzoekenden. We gaan voor een actief leerklimaat. Daarnaast gaan we aan de slag met het opzetten van een duidelijke online vindplaats die samenhangt met leren en ontwikkelen.
 - Het door ontwikkelen van het Twents Fonds voor Vakmanschap. Het Twents Fonds voor Vakmanschap is een initiatief voor werkenden, ZZP'ers en werkzoekenden uit Twente die zich willen om, her- of bijscholen in een vakrichting tot en met mbo-niveau 4. Het Twents Fonds biedt een scholingsvoucher tot maximaal €2500,- om scholing/opleiding (deels) te bekostigen. Met het Twents Fonds investeren we in een 'leven lang ontwikkelen'.
4. Een betere match tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt.
- Het faciliteren van initiatieven die bijdragen aan een betere match op de arbeidsmarkt in hightech/techniek en logistiek. We ondersteunen en stimuleren initiatieven die als doel hebben jeugd te enthousiasmeren voor de (high-)techsector. In de afgelopen jaren heeft de gemeente Almelo initiatieven zoals Week van de Techniek en Ontdek Hightech Almelo al ondersteund. De deelnemende bedrijven merken dat de initiatieven vruchten beginnen af te werpen. We zien mogelijkheid om zowel in faciliterende als financiële zin bij te dragen. We

versterken de samenwerking met het onderwijs en de kennisinstellingen met als doel een betere match op de arbeidsmarkt.

- Ontwikkelen arbeidsmarktstrategie. We gaan aan de slag met het uitvoeren van een arbeidsmarktstrategie. Deze strategie moet richting bieden voor het aantrekken en behouden van talent in Almelo. Een cruciale rol speelt de woningbouwopgave waarmee we volop kunnen inzetten op het aantrekken van deze doelgroep. Deze verstedelijkingsopgave wordt opgepakt vanuit het programma en lijn Stedelijke Ontwikkeling.
5. Meer bezoekers en inwoners ervaren en waarderen het groen en blauw in Almelo
- Het faciliteren en aanjagen van initiatieven en arrangementen.
- Met de realisatie van de havenkom is het water teruggebracht tot in de binnenstad. We geven ondernemers voldoende ruimte om hun initiatieven te ontplooiën en creativiteit de ruimte te geven, als dit bijdraagt aan de beleving van het toeristisch- recreatieve product. Daarnaast gaan we in samenwerking met partners uit de stad, zoals (horeca)ondernemers, de ondernemersvereniging (CAA) en Almelo Promotie, initiatieven aanjagen die het groenblauwe profiel versterken. Daarmee wordt de beleving op en om het water vergroot.
- Het thema 'groen en blauw' speelt ook in de gemeenten Nordhorn, Dinkelland en Tubbergen een grote rol binnen de vrijetijdseconomie. Zo hebben Nordhorn en Dinkelland met het INTERREGproject Kanal Allee, geïnvesteerd in de fietsroute langs het kanaal. We zien op dit vlak kansen in de versterking van onze vrijetijdseconomie. Het streven is om in de grensoverschrijdende samenwerking initiatieven te ontwikkelen waarbij enerzijds onze eigen inwoners op de fiets of via het water de stadsrand en aansluitende toeristische routes naar Noordoost-Twente kunnen bereiken en anderzijds hoe de bezoeker per fiets vanuit Nordhorn via een mooie route Almelo een mooie route kan bereiken.
- We werken aan het (meer) bevaarbaar maken van het water in Almelo. Het netwerk van bevaarbare waterwegen in Almelo is nog beperkt. Door bevaarbare routes te realiseren wordt het voor inwoners en bezoekers mogelijk Almelo meer vanaf het water te beleven. Dit zorgt voor een verlengde verblijfsduur en voor een versterking van de vrijetijdseconomie. We gaan daarom samen met partners, zoals de provincie Overijssel en het waterschap Vechtstromen, de mogelijkheden voor het uitbreiden van het vaar netwerk binnen de gemeentegrenzen van Almelo nader uitwerken. Hierbij maken we nadrukkelijk verbinding met de Spoorzone ontwikkeling met daarbinnen toekomstige woonmilieus en bijvoorbeeld het Westerdok.
 - We maken een plan voor versterking van de waterbeleving en vrijetijdseconomie. Toerisme en recreatie bestaan uit meerdere onderdelen die gezamenlijk 'beleving' bieden aan de toerist of recreant. Deze onderdelen zijn: vervoer, verblijf, vermaak en de omgeving. Bij al deze onderdelen zijn verschillende ondernemers en partners betrokken die gezamenlijk een stukje van het toeristisch- recreatieve product creëren en beïnvloeden. Door de samenwerking met deze ondernemers en partners te intensiveren, zorgen we voor samenhang en een verhoogde (water) beleving bij inwoners en bezoekers. Mogelijkheden voor toerisme in het buitengebied worden hierbij meegenomen.

5.2 Samenhang

Zie de DIN in bijlage 1, bladzijde 18.

6. MONITORING EN BESTURING

6.1 Monitoring van doelrealisatie

Richting de Raad zullen we verantwoording afleggen bij de voorjaarsrapportage, de najaarsrapportage en de jaarverantwoording. In de voorjaars- en najaarsrapportage doen we dat door een aantal highlights van de afgelopen maanden weer te geven en, indien aan de orde, inzicht te geven in eventuele afwijkingen. In de jaarverantwoording doen we dat via een systeem van rijker verantwoorden.

We hebben hiervoor gekozen omdat een programma per definitie een vernieuwend, op ontwikkeling gericht en complex proces is. Jaarlijkse verantwoordingscijfers die iets zeggen over de voortgang van het programma zijn zeldzaam. De kennis over complexe systemen leert ons dat juist een wat andere monitoring, met aandacht voor kwalitatieve informatie kansen biedt. Meten gaat dan minder om het resultaat (de presentatie van de cijfers), maar meer om het proces (samen een complexe werkelijkheid leren begrijpen). Wij hebben dit vertaald naar verantwoordingsinformatie via 3 lijnen:

- We geven inzicht in de trends die aanleiding zijn voor het programma en zullen, daar waar de ontwikkeling in deze trendcijfers opnieuw beschikbaar komen, de voortgang hierop laten zien. Dit zal voor de meeste trendcijfers niet jaarlijks kunnen zijn;
- We geven, daar waar nuttig en beschikbaar, inzicht in de concrete resultaten van onze inzet;
- We maken deze verantwoording rijker door aanvullende informatie, zoals bijvoorbeeld een interview met een deelnemer aan 1 van onze voorzieningen.

Voor de monitoring van de doelrealisatie wordt gebruik gemaakt van verschillende bronnen. De meeste informatie verkrijgen we via Kennispunt Twente. Deze organisatie verzamelt de gegevens van de diverse bronnen, analyseert en stelt de informatie aan ons beschikbaar.

Onderstaande tabel is een weergave van onze kernindicatoren.

	Strategisch doel	Operationeel doel	Indicator
Almelo biedt ruimte voor ondernemerschap en bedrijvigheid	Almelo heeft een sterker ondernemersklimaat	Almelo heeft een <u>toekomstbestendig</u> , en daarbij voldoende aanbod van bedrijventerreinen en werklocaties.	Percentage van netto uitgegeven hectare buiten-stedelijk bedrijventerrein met [minimaal] een actieve ondernemersvereniging
			Beschikbaar aanbod grond t.b.v. lokale mkb
		Top 10 positie mkb vriendelijkste steden.	Top 10 positie mkb vriendelijkste steden.
		Score van minimaal een 7 op tevredenheid dienstverlening.	Score van minimaal een 7 op tevredenheid dienstverlening.
Almelo bindt en boeit talent op alle niveaus	Werkenden in Almelo ontwikkelen zich om daarmee beter inzetbaar te zijn op de arbeidsmarkt.	Werkenden in Almelo volgen vaker een opleiding, cursus en/of training.	Aantal ondernemers dat aangeeft bezig te zijn met LLO

			Aantal door Twents Fonds voor Vakmanschap verstrekte omscholingscheques aan werkenden in Almelo
			Aantal Almeloze bedrijven met IKBINDR zakelijk label
	Een betere match tussen aanbod en vraag op de arbeidsmarkt	Het ongezien talent in Almelo (onbenut arbeidspotentieel) wordt beter benut.	Ontwikkeling spanningsindicator, Twente en Nederland (2019-2022)
			Ontwikkeling werkzame en werkloze beroepsbevolking en niet-beroepsbevolking Almelo (2013-2022; x 1000)
			Personen met bijstandsuitkering (per 10.000 inwoners)
Almelo unieke beleving door het water en het groen	Meer bezoekers en inwoners ervaren en waarderen het groen en blauw in Almelo.	Een hogere waardering voor het groene en blauwe profiel	Waarderingcijfer voor groene en blauwe profiel

7. ORGANISATIE, SAMENWERKING EN COMMUNICATIE RAPPORTAGE, BESLUITVORMING EN INFORMATIEVOORZIENING

7.1 Organisatie

Programmawethouder Arjen Maathuis is de bestuurlijk opdrachtgever. De programmawethouder is het bestuurlijk aanspreekpunt binnen en buiten de organisatie. Hij legt het programmaplan voor aan het college ter vaststelling.

Directielid Alex Langius is ambtelijk opdrachtgever. Hij is ambtelijk eindverantwoordelijk voor het programma en hij is budgethouder.

Programmamanager Ellis Immerzeel is ambtelijk opdrachtnemer. De programmamanager geeft sturing aan het programma en het programmateam. Zij heeft een aanjagende rol intern én extern. Hij / Zij moet partijen geïnformeerd houden, relaties onderhouden en op kansen inspelen. Zij houdt doelrealisatie in de gaten en stuurt bij waar nodig. De programmamanager opereert als opdrachtnemer in een driehoeksrelatie met bestuurlijk en ambtelijk opdrachtgever. Voor de sturing op de inspanningen is de programmamanager de opdrachtgever. Zij geeft functioneel leiding aan de medewerkers die (tijdelijk) meewerken aan de realisatie van het programma. Uitgangspunt is dat medewerkers zelf verantwoordelijkheid dragen voor hun bijdrage aan het programma. Daar waar ze hulp nodig hebben, is de programmamanager beschikbaar. De cultuur is open en informeel. We voelen ons allen verantwoordelijk voor een zo goed mogelijk resultaat en zoveel mogelijk plezier in het werk. Dat stralen we uit!

Afgelopen jaren is er een team rondom de uitvoering van het programma Economie en

Participatie/Arbeidsmarkt gebouwd. Dit team bestaat uit beleidsadviseurs betrokken bij de verschillende projecten en de regisseur en accountmanagers van het Ondernemersloket. Daarnaast spelen de ondersteuner en secretaris een belangrijke rol. Deze groep medewerkers bepalen samen het succes van het programma.

Het ondernemersloket zijn de ogen en oren buiten en blijven dicht betrokken bij het programma. Nodig is om strategische capaciteit te werven zowel op economie als op arbeidsmarkt.

Daarnaast is de samenwerking met de lijnorganisatie en de wijkregisseurs belangrijk....alleen samen kunnen we doelen voor Almelo bereiken.

7.2 Samenwerking

Er liggen volop raakvlakken met andere programma's of lijn activiteiten. We noemen er een aantal:

- Citymarketing (een lijnactiviteit) zal impact hebben op de doelen van dit programma: profilering van de stad in de regio en ook ons imago als onderdeel van een sterk ondernemersklimaat.
- Het programma Klimaat stelt doelen en initiatieven op het gebied van de energietransitie en de circulaire economie, belangrijke opgaven voor het bedrijfsleven.
- Met het programma Stedelijke Ontwikkeling trekken we samen op om nieuwe perspectieven te ontwikkelen voor werklocaties, bestaande en uitleg. Hetzelfde geldt voor de profilering van Almelo in de regio en daarbuiten. De ontwikkeling van een aantrekkelijke binnenstad is belangrijk om talenten hier te kunnen behouden en aan te trekken.
- Met het programma Sociaal en Vitaal als het gaat om onze jeugd goed voor te bereiden en uit te rusten voor een mooie baan op de arbeidsmarkt.
- Met Uitvoering Sociaal als het gaat om de inzet van het onbenut arbeidspotentieel in ons bijstandbestand.

Daarnaast gaat het vooral om de samenwerking met partners in de stad en de regio.

In 2023 stellen we een economisch-ruimtelijke visie op en werken we aan een arbeidsmarktstrategie. Deze beide uitwerkingen zullen richting gevend zijn voor de invulling van het programma Economie en Arbeidsmarkt in 2024 en verder.

7.3 Communicatie

De goede wisselwerking tussen de interne en externe omgeving van het programma is essentieel om kansen te benutten en alert te zijn op ontwikkelingen. Om deze wisselwerking te stimuleren en invulling te geven hebben we twee thema's geselecteerd.

1. Versterken en zichtbaarheid van het programma

Met dit thema gaan we actief de verbinding aan met andere programma's. Dit kan op inhoud zijn, maar ook om breder te informeren of om geïnformeerd te worden.

We willen ook meer gebruik maken van data. Deze data verkrijgen we door gebruik te maken van de openbare gegevens, maar ook via onze contacten met onze partners. Deze invalshoek stelt ons in staat om informatie te verzamelen en daar onze communicatie en aanpak op in te richten. Bovendien versterkt het onze connectie met de partner(s).

2. Inspireren

Het aanjagen en versnellen van ideeën door het programma is nauw verbonden met het opdoen van inspiratie. Door te leren van 'best practices', van projecten bij andere gemeenten of het bezoeken van innovatieve bedrijven ontstaan nieuwe inzichten. We zien dit als een belangrijk mechanisme voor de communicatie met onze partners en belanghebbenden. We brengen mensen in contact en bieden gelegenheid erover te praten en daarbij is het van belang dat mensen dezelfde beelden hebben.

8. SAMENWERKING EN COMMUNICATIE

8.1 Interne omgeving van het programma

- Zie ook hiervoor onder kopje samenwerking.

8.2 Externe omgeving van het programma

Inherent aan het programma is dat we continu schakelen met onze externe omgeving in de stad en in de regio en soms daarbuiten. Die omgeving verschuift per programmajoin.

8.3 Communicatie

Zie ook 7.3.

9. RISICO'S

9.1 Aanpak Risicoanalyse en daarop gebaseerd interventies

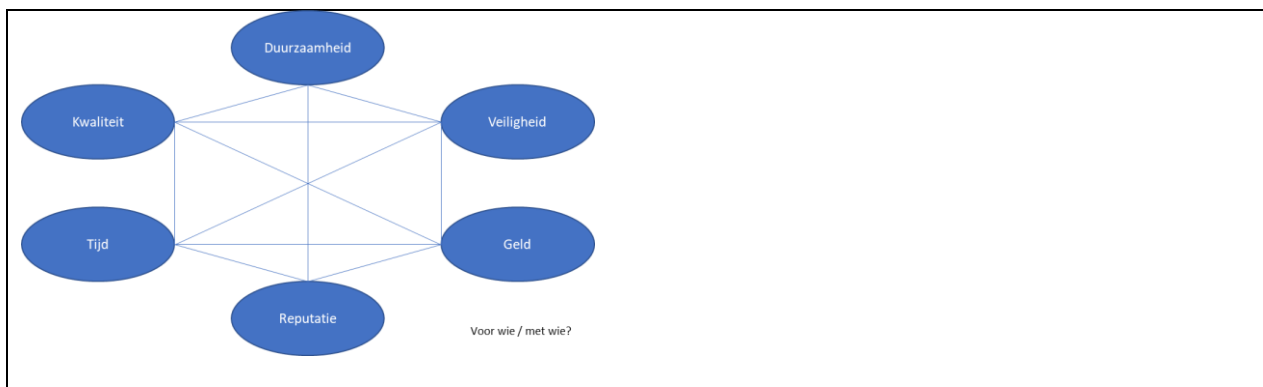
Risico's zijn onzekere gebeurtenissen met oorzaken, een kans van optreden en effecten op doelstellingen. Risico's zijn niet altijd negatief, sommige risico's kunnen ook kansen bieden. Doel van het managen van risico's is het verhogen van onze alertheid op relevante risico's vanuit de doelen die we willen bereiken. Voor het programma onderscheiden we:

- Risico's voor de programmadoelen: waardoor wordt het halen van de doelen mogelijk bedreigd?
- Risico's voor de inspanningen: wat maakt dat de afgesproken inspanningen (projecten, lijnactiviteiten etc.) of hun concrete resultaten niet verricht of bereikt worden?

In het programma sturen we op relevante risico's. Dit doen we door het onderwerp op de agenda te zetten van het kernteam en in ieder geval 2 keer per jaar proactief te bevragen. De relevante risico's worden omschreven en besproken met de AOG.

Door de risico's in te schatten en te benoemen worden we in ons handelen niet gestuurd door de mogelijke risico's, maar gaan we ermee om en schalen belangrijke risicoprofielen op naar de opdrachtgever.

Bij de analyse van de risico's maken we gebruik van het 'effectenmodel'. In dit model zijn de zes meest voorkomende effecten van onzekere gebeurtenissen met mogelijke relaties in kaart gebracht. Het model ondersteunt bij het inschatten van het effect van een onzekere gebeurtenis.

10. MIDDELEN

Uitvoering van het programma vraagt middelen: budget, en menskracht. In het contract moeten afspraken over de middelen die voor het programma nodig zijn, worden vastgelegd. Wellicht staan hier ook afspraken over beschikbaarheid van teamleden uit verschillende organisaties of onderdelen van organisaties.

10.1 Inzet van mensen, tijd

De uitvoering van het programma vraagt middelen: budget, en menskracht. Om de strategische doelen te realiseren is het nodig om uiteenlopende inzet, kennis en kunde te bundelen en om samen te werken. Per project zal de benodigde capaciteit verschillend zijn. Voor het lopende jaar 2023 en een doorkijk naar 2024 is de benodigde inzet aan capaciteit en budget geraamd. De uitkomsten van een aantal onderzoeken en analyses (de economisch-ruimtelijke visie, de arbeidsmarktstrategie, het actieplan voor de waterbeleving) en regionale ontwikkelingen (regiodeals) zullen mede richting geven aan de inzet voor 2024 en verder. Hieronder de basisinzet exclusief de bijdragen op projecten vanuit de lijneenheden.

Functie	Uren per jaar
Strategisch beleidsadviseur economie	0,5 fte/ PM
Beleidsadviseur EZ/ Water	0,5 fte
Beleidsadviseur EZ/ VTE	0,3 fte
Beleidsadviseur EZ/ bedrijventerreinen	0,7 fte
Regisseur Ondernemersloket	0,3 fte
Strategische adviseur Arbeidsmarkt	1 fte/ PM
Programmasecretaris	0,5 fte
Programmaondersteuner	500 uren
Fondsverwerver	100 uren
Financieel adviseur	80 uren
Communicatie adviseur	100 uren

10.2 Geld: programmabegroting

Verdeling materiele middelen 400K per jaar. Een raming voor 2023/2024:

	2023/2024
Almelo, banenmotor in een krachtige Twentse economie • Ruimtelijk-economische visie • Lobbydossiers • Onderzoek	€160K
Almelo biedt ruimte voor ondernemerschap en bedrijvigheid • Samenwerking/verduurzaming bedrijventerreinen • Werkbudget Ondernemersloket	€120K €100K
Almelo bindt en boeit talent op alle niveaus • Ontwikkelen arbeidsmarktstrategie • Faciliteren initiatieven onderwijs-bedrijfsleven	€100K €100K
Almelo unieke beleving door het water en groen • Opstellen en uitvoeren actieprogramma	€200K
Programmabudget algemeen • Bijeenkomsten, communicatie	€20K
Totaal	800K

DIN-PROGRAMMA

ECONOMIE & ARBEIDSMARKT

Visie

Almelo: Hier wil je werken, hier wil je ondernemen, hier wil je recreëren!

Wij werken samen met onze ondernemers, onderwijsinstellingen, organisaties en partners in Twente aan een sterke, veerkrachtige economie voor nu en in de toekomst.

Strategische doelen

Almelo, banenmotor in een krachtige Twentse economie.

Almelo biedt ruimte voor ondernemerschap en bedrijvigheid.

Almelo bindt en boeit talent op alle niveaus.

Almelo unieke beleving door het water en het groen.

Almelo heeft een herkenbaarder en sterker profiel en draagt bij aan de groene, top technologische regio Twente.

Almelo heeft een sterker ondernemersklimaat.

Werkenden ontwikkelen zich en zijn daarmee beter inzetbaar op de arbeidsmarkt.

Een betere match tussen aanbod en vraag op de arbeidsmarkt.

Meer bezoekers en inwoners ervaren en waarderen het groen en blauw in Almelo.

Operationele doelen

De regionale agenda (zoals de Agenda van Twente en de regiodeal) en de ontwikkeling van Almelo zijn met elkaar verbonden in projecten die de economische structuur versterken.

Almelo heeft een toekomstbestendig, en daarbij voldoende aanbod van bedrijventerreinen en werklocaties.

Top 10 positie MKB-vriendelijkste steden.
Score van minimaal een 7 op tevredenheid dienstverlening.

Werkenden in Almelo volgen vaker een opleiding, cursus en/of training.

Het ongezien talent in Almelo (onbenut arbeidspotentieel) wordt beter benut.

We behouden en trekken nieuw talent aan.

Almelo trekt meer toeristische bezoekers.

Bezoekers en inwoners geven het groen/blauwe profiel een hoger waarderingsscore.

Inspanningen

- Opstellen van een economisch-ruimtelijke visie
- Ontwikkelen van fiches/project-voorstellen/lobby-dossiers
- Programma's E&A en Stedelijke ontwikkeling trekken samen op in de verstedelijkingsopgave

- Vaststellen en uitvoeren nieuwe programmeringsafspraken
- Vertaling van speerpunten Economische visie naar programma uitvoering
- Aanjagen samenwerking/ BIZ vorming
- Verkennen kansen opverduurzaming/revitalisering bedrijventerreinen

- Doorontwikkeling van de dienstverlening met de brede inzet van de interne organisatie
- Uitvoeren van een marketing en communicatieplan Ondernemersloket
- Opzetten klankbord groep ondernemers
- Organiseren netwerkbijeenkomsten

- We rollen de LLO-aanpak verder uit om hiermee een actief leer-klimaat te realiseren. Dit bestaat o.a. uit formuleren en communiceren van een heldere LLO-boodschap, het toegankelijker maken van het LLO-aanbod en het zorgen voor passende projecten en learning communities voor professionals
- Het stimuleren van de leercultuur wordt een specifiek doel van het Twents Fonds voor Vakmanschap

- We ontwikkelen een strategie op de arbeidsmarkt voor het aantrekken en behouden van talent in Almelo.
- We onderzoeken de mogelijkheden om een pilot op te zetten voor een no-risk polls voor ondernemers bij de inzet van ongezien talent

- We versterken de samenwerking met het onderwijs en kennisinstellingen.
- We ondersteunen, faciliteren en dragen (in financiële zin) bij aan initiatieven, zoals:
 - Hightech Academy
 - Ontdek Hightech Almelo
 - Innovatieplatform Hetrix
 - Innovatiehubs
 - Week van de Techniek

- We faciliteren en jagen aan initiatieven, nieuwe producten en arrangementen.
- We werken samen met partners op bevaarbaar maken van het water in Almelo.

- Samen met de partners een plan maken voor versterking van de waterbeleving en vrijetijdseconomie.

